

Bilaga 1 till tjänsteskrivelse: Utökad lokalvård för minskad BRO problematik

Lokalvårdens inverkan på inomhusmiljö och byggnadsrelaterad ohälsa

Denna skrivelse syftar till att belysa den centrala roll som lokalvård spelar i frågor som rör byggnadsrelaterad ohälsa (BRO) då bristfällig lokalvård kan bidra till ohälsa hos våra medarbetare. Detta avser såväl metod som frekvens och omfattning, av utförd lokalvård.

Arbetsmiljöverket har i sina rekommendationer belyst tre områden som kan kopplas till Byggnadsrelaterad ohälsa.

- Vatten och fuktskador i byggnaden
- Dåliga luftflöden
- **Bristande städning**

Fukt och ventilation hanteras och finansieras enligt rutiner medan städningens påverkan inte hanterats i samma omfattning.

Vid undersökningar som genomförts i samband med misstänkta problem med inomhusrelaterad ohälsa framkommer ofta att lokalerna är dammiga och smutsiga. Det kan även förekomma tveksamheter om gränsdragningar gällande vem som städar vad i en lokal, vissa delar städas av personalen i verksamheterna och andra delar av lokalvårdspersonalen.

Att städning utförs av vårdpersonal, som saknar utbildning i korrekta metoder, kan leda till kvalitetsbrister i städningen. Tungt belastad vårdpersonal får dessutom arbetsuppgifter tilldelade sig som lämpligen kunde utföras av kvalificerade lokalvårdare.

Städning måste ske med rätt (föreskriven) metod och lämplig frekvens. Konsekvenserna kan i annat fall bli förkortad livslängd på ytskikt och att rengöringen blir bristfällig.

Storstädning måste också genomföras med en frekvens som underlättar den dagliga rengöringen samt motverkar smittspridning.

Idag finns även en utmaning i form av att gardiner, ljuddämpande textilier, blommor och liknande damm samlade detaljer "faller mellan stolarna" då inget tydligt ägarskap/ansvar finns och därmed har ingen ansvar för tvätt/rengöring av dessa.

Ansvariga på Städ anger att det saknas både personal och ekonomiska resurser för att klara av de ökade krav som en tillräcklig lokalvård skulle kräva.

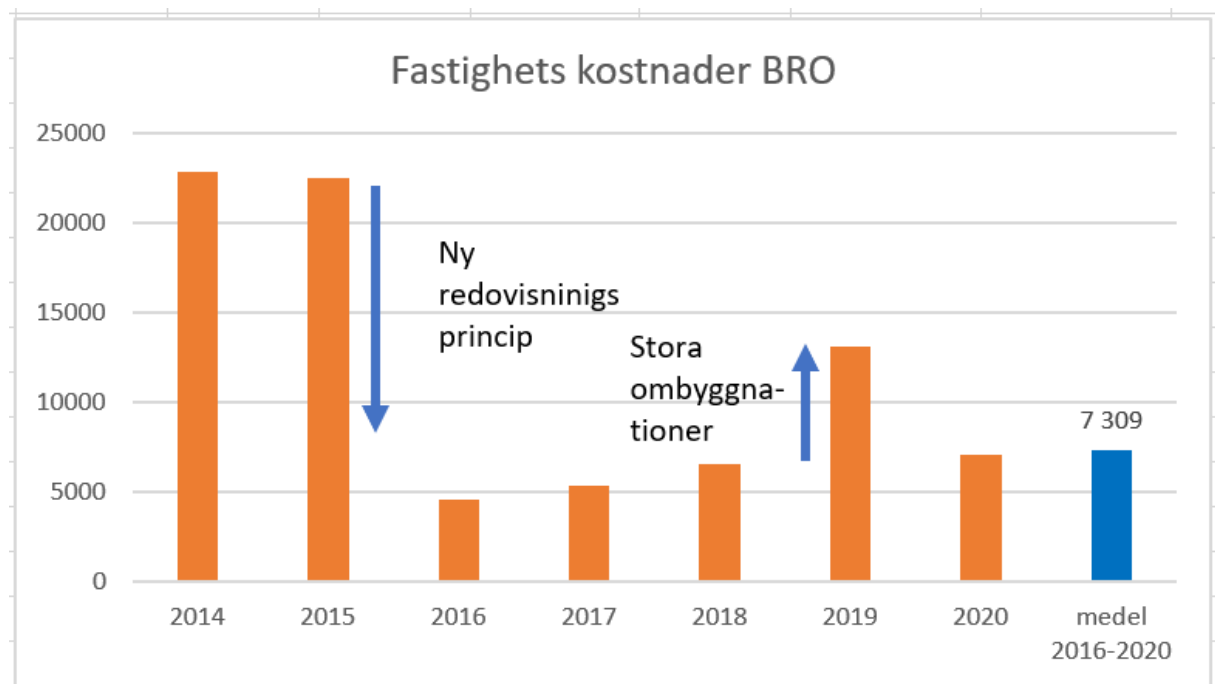
Konsekvenser för hälsan hos anställda och patienter

Företagshälsan (FH) har under 2012 - 2019 tagit emot ca 200 - 300 ärenden per år (under 2020, 249 ärenden) med symptom som kan relateras till inomhusmiljön på arbetsplatsen.

Många av de som kommer till FH påtalar bristande lokalvård i de lokaler som de arbetar och vistas i dagligen. Nästan en fjärdedel uppger att de ofta/varje vecka upplever damm och smuts på sin arbetsplats. En välstädad miljö är betydelsefull för alla, men speciellt för personer som är känsligare än normalt. bedrivs och den nivå av rengöring som krävs.

Resonemang kring ett nuläge och potentiella förbättringar

BRO utmaningar har funnits inom Regionen under många år och har systematiskt arbetats med sedan 2010. 100-tals utredningar har genomförts och åtgärder för miljontals kronor har genomförts utan att veta vad som är orsaken till ohälsan. Strategin har varit att säkerställa de tekniska systemens funktion och söka fukt och åtgärda det. Dessa åtgärder är väldigt kostsamma och svåra att utvärdera effekten av. Förutom fukt och ventilation finns faktorer som ozon från skrivare, skrivardamm, damm, organisation, mm. Riktlinjer har tagits fram för att systematiskt utesluta enkla åtgärder innan kostsamma insatser utförs. En enkel åtgärd som visat sig ge effekt är städning. Utökade städfrekvenser, städning i samband med ombyggnationer samt storstädning vid BRO-ärenden.

Figuren visar åtgärdskostnader (exkl interna utredningskostnader)

Utifrån på kända fakta och ett antal antaganden baserat på erfarenheter och kompetens inom BRO gruppen och berörda verksamheter har gruppen, i ett försök att skatta nyttoeffekter, fört följande resonemang

Ca 25% av de symptom som kan relateras till inomhusmiljön på arbetsplatsen uppges komma sig av damm och smuts på sin arbetsplats dvs. 50–75 ärenden per år. Att öka den ”dagliga lokalvården och inte endast storstädningen ger mer positiva effekter. Gardiner/textilier är dammsamlare som i dag inte hanteras optimalt ur ett BRO perspektiv.

Äldre lokaler som inte underhållits eller renoverats ger större utmaningar kring såväl inomhusklimat som ur ett lokalvårdsperspektiv. Senaste årens renoveringar och nybyggnationer kan för stunden bidragit till BRO problem för att över tid sedan minska problemen

Med ett proaktivt tankesätt ser vi vinningar i att omfördela kostnader från reaktiva åtgärder till proaktiva i form av ökad städning. Förutom direkta kostnader bör beaktas de vinningar man då också erhåller i form av minskad belastning på Företagshälsan, minskad ohälsa och frånvaro hos medarbetare, avslutande av anställning med mera.

Detaljerad information kring planerade åtgärder och kostnader

Den utökade lokalvården genomförs på samtliga sjukhus men är naturligtvis relaterad till respektive sjukhus storlek, lokalernas beskaffenhet etc. I detta skede är externa lokaler i form av Hälsocentraler, Folk tandvård och andra lokaler regionen hyr exkluderade.

Lokalvårdsmässiga prioriteringar för att minska BRO ärenden relaterade till damm och annan lokalvård.

1. Utöka "daglig" städning av administrativa lokaler som idag städas 1 ggr/månad alternativt 2 ggr/månad på samtliga sjukhus. Dessa lokaler ska framgent städas 1 ggr/vecka, det rör sig om ca 250 expeditioner.
2. Utöka lokalvården i förråd som används frekvent exempelvis vissa läkemedelsförråd. (förråd i kulvert eller liknande ingår ej)
3. Regelmässigt genomföra extra lokalvårdsinsatser i kringliggande ytor i samband med att ombyggnation genomförs (not. Avser ej ordinarie byggstädning)
4. Storstädning genomförs minst var 2 år, innebär att de lokaler som enligt dagens riktlinjer städas 3:e år får ökad storstädningsfrekvens.
5. Utföra gardinbyten vid storstädning, vilket inte genomförs alls av Intern Service idag då det formellt inte ingår i uppdrag men borde införas i vårt uppdrag. Enstaka verksamheter gör det själva i dag

Kostnaden för 2022, baserat på att detta startar 1/9 är sammantaget: 815 000 kr inkluderat de 120 000 kr avseende utrustning

För helår 2023 är kostnaden beräknad till 2 500 000 kr beaktat kommande löneökningar och andra kostnadsökningar.

Noteras bör att kostnad för att regelmässigt genomföra extra lokalvårdsinsatser i kringliggande ytor i samband med ombyggnationer varierar markant utifrån var och hur stora ombyggnationer som genomförs. Kostnaderna 2022 och 2023 är baserat på nu kända ombyggnationsplaner.

Fastighet föreslås finansiera denna satsning med 50% av kostnaden, dock maximalt 1 miljon för 2022 och 1 miljon för 2023. Dvs för 2022 407 500 kr och 2023 1 miljon via Fastighet och att övrig finansiering sker via Styrelsens "oförutsedda"

I kostnaderna ingår ökade personal och materialkostnader, i beräkningen är beaktat det faktum att byggnad 28 "öppnar" i höst, vilket bidrar en hel del då det är en så stor utökning.

Aktiviteter utöver den konkret utökade lokalvården som ger bäring på och förutsättningar för att minska damm relaterad BRO som bör prioriteras är:

- Att lokalvården, till verksamhetschefer på sjukhusen medvetandegör det som försvårar lokalvårdens förutsättningar via möten inkl. besiktning av främst administrativa lokaler som är svårstädade, där egen möblering gjorts etcetera samt om det fortsättningsvis inte blir bättre ska lokalvården göra avvikelserapporter där städning ej kan ske av ovan angivna skäl. Resurs/tid för detta arbete behöver skapas
- Att rutinen som är under framtagande avseende möbler, där gardiner är inkluderat införs, då kan gardinbyten vid storstädning implementeras.
- Att investering av höghöjdsdammsugare samt bärbara och laddningsbara dammsugare införskaffas till samtliga sjukhus. Kostnad ca 120 000 kr.